

Datum 2024-01-10

Diarienummer SLK-2023-00806

Försvarsdepartementet

fo.remissvar@regeringskansliet.sefo.ssk@regeringskansliet.se

Fö2023/01478

Göteborgs Stads yttrande över remiss från Försvarsdepartementet - SOU 2023:50 En modell för svensk försörjningsberedskap

Göteborgs Stad är positiv till att frågan om försörjningsberedskap lyfts fram och regleras. Staden är också positiv till förslaget att MSB ska ansvara för den nationellt samordnande funktionen samt förslaget att inrätta ett försörjningsberedskapsråd.

Staden bedömer att försörjningsanalyser är nödvändigt men ser dock en risk att det blir fokus på själva informationsinhämtningen, istället för det som höjer den faktiska beredskapsförmågan. Staden ser också en risk med att det blir en administrativt betungande och kostsam hantering. Göteborgs Stad gör bedömningen att förslaget till utformning av försörjningsanalyser bör avstyrkas. Bedömningen grundas på följande skäl:

- Att få god kvalitet i en analys som grundar sig på att samla in alla kommuners och regioners försörjningsviktiga varor och tjänster bedömer staden som svåruppnåeligt. Kompetensen skiljer sig mellan kommuner och regioner och alla deras tillhörande verksamheter i genomförande av risk- och sårbarhetsanalyser, kartläggning av försörjningsprocesser, identifiering och bedömning av försörjningsrisker, kontinuitetsplanering, analysarbete och prioriteringsförmåga. Detta riskerar att medföra att analysen blir bristfällig.
- Det krävs ett likartat arbetssätt och en tydlig systematik, men även då bedömer staden att det finns en risk att den insamlade informationen inte kommer vara av tillräckligt god kvalitet.

- Att samla information från alla kommuner och regioner om alla deras försörjningsviktiga varor och tjänster bedöms ta tid, vara väldigt omfattande och svårhanterligt för alla parter (kommuner, regioner och Länsstyrelsen) dels i själva insamlandet, dels i hanteringen av den insamlade informationen.

Göteborgs Stad föreslår, som ett första steg, att det sker en central utredning av ett antal typkommuners och typregioners (liten, mellan och stor) försörjningsviktiga varor och tjänster. Stadens bedömning är att en sådan utredning skulle ge ett beslutsunderlag med avsevärt högre kvalitet och därmed ge förutsättningar av vad för varor och tjänster som är försörjningsviktiga och hur stort behovet av dessa är.

Arbetet skulle därtill inte bli lika administrativt tungt och möjlighet skapas till att dra lärdomar till ett nästa steg i de fall det finns behov av att göra en mer djupgående analys av fler kommuners och regioners försörjningsviktiga varor och tjänster.

Göteborgs Stad är positivt till att Trafikverkets försörjningsanalys även ska omfatta transporter och logistikcentrum och vill tillägga att kommuners och regioners roll i kollektivtrafiken behöver förtydligas. Staden vill också understryka den centrala roll som sjöfarten och Göteborgs hamn har för internationella transporter och leveranskedjor. I sammanhanget vill staden också lyfta att hamnen är beroende av att stödjande infrastruktur som vägar och järnvägar finns i tillräcklig omfattning. Det är av stor vikt att analysen av transportaspekterna av försörjningsberedskapen sker ut ett logistikkedjeperspektiv för att Sverige ska kunna säkerställa robusta och tillförlitliga logistikkedjor i händelse av kris eller krig. Denna analys skulle även komma att nyttjas vid planering och strukturering av infrastrukturplanering i fredstid. Hållbara, robusta och effektiva logistikkedjor är en tillgång för landet även i fredstid. Det behöver dock tydliggöras hur behovsanalyser skall utföras och då framför allt gällande samverkan mellan kommunala hamnar, privata terminaloperatörer, de föreslagna beredskapsmyndigheterna och det statliga Trafikverket.

Utfallet av behovsanalyserna inom Transportområdet behöver även samstruktureras och samplaneras med transportsценарier kopplade till värdlandsstödet, som eventuellt nya krav och funktioner med anledning av ett svenskt NATO-inträde. Detta eftersom det i grunden i de flesta fall kommer att beröra samma infrastruktur och logistikkedjor.

Finansieringsprinciperna för försörjningsberedskapen enligt förslaget innebär för kommuner och regioner att den kommunala finansieringsprincipen för stadigvarande förändringar av det kommunala ansvaret gäller. För de så kallade aktivitetsbaserade åtgärderna som kräver statlig styrning bör enligt förslaget i stället riktade bidrag användas. Göteborgs Stad bedömer att de uppgifter som åläggs kommuner utifrån

utredningens förslag är stadigvarande förändringar och inte aktivitetsbaserade åtgärder. Staden uppfattar att det finns en oklarhet i utredningen i vilken mån det är utredningens uppfattning att kraven är stadigvarande förändringar.

Staden ser det därför en risk att de uppgifter som åläggs kommuner utifrån utredningens förslag inte blir fullt finansierade långsiktigt utan endast finansieras genom tillfälliga riktade bidrag. Staden anser vidare att finansiering av den beredskapslagring som styrs av regelmässiga krav, vilket påverkar såväl offentligt ägda som de privata företagen, ska ges full kostnadstäckning av staten.

Göteborgs Stad delar utredningens slutsats att planeringsförutsättningar för försörjningsberedskap inte är tillräckliga. Staden efterfrågar planeringsförutsättningar för geografier/markområden/fysisk planering och volymer av tillkommande lagringsbehov, liksom ägandeskapet och ansvaret kopplat till detta. Staden bedömer vidare att det krävs tydlig reglering av hur avtal ska upprättas inom energibranschen för att säkerställa tjänsteleveranser under höjd beredskap.

Göteborgs Stad anser att det behövs en analys av hur de olika lagringsformerna ska hanteras ur ett riskperspektiv. Ett resonemang bör föras kring den geografiska spridningens relation till tillgänglighetsfaktorn.

Vidare behövs det någon form av centralt register, oberoende huvudman, för lagerhållning och geografisk spridning, i syfte att tillgodose status och aktörers tillgänglighet.

Göteborgs Stad är positiv till förslaget att MSB blir styrelsemyndighet och vill tillägga att kommuner behöver vara representerade i styrelsen.

Göteborg den 10 januari 2024
GÖTEBORGS KOMMUNSTYRELSE

Jonas Attenius

Mathias Sköld